

СЕНТЯБРЬ

THE RAINBOW

CHILDREN'S MAGAZINE



НАША ПОШТА



Тарас Дуσανовський з Торонта (Канада) пише:

Дорога „Веселко!“ Я маю вісім років і ходжу до другої класи української школи св. Миколая. У „Веселці“ дуже люблю читати оповідання про українських героїв. Також люблю вірші й загадки. Читаю „Веселку“ своєму братові Романові, що має п'ять років. Вачу, що багато чисел „Веселки“ видавництво висилає для дітей за море безплатно. Тому разом з братом висилаємо три долари на фонд „Веселки“. Я щасливий, що маю маму, тата, бабусю й дідуся. Здоровлю Тебе, „Веселко“!

Відповідь Редакції: Дорогий Тарасе й Романе! Ми висилаємо багато чисел „Веселки“ безплатно у різні країни для українських дітей, які не можуть передплатити нашого журналу. За Вашим добрим прикладом повинні піти й інші діти в Канаді й ЗДА, які мають змогу не лише передплатити „Веселку“ для себе, але й зложити даток на пресовий фонд, щоб і інші діти могли втішатися журналом. В жовтні починається кампанія за збірку фондів на видання „Веселки“. Це добра нагода вислати передплату й пожертву на наш журнал. Вітаємо щиро!

А ось лист від Зеня Бемка із Сістлу (Вашингтон):

Дорога „Веселко!“ Моя сестра Тая передплатує „Веселку“ і я читаю її від першого числа. Мені дуже подобаються історичні оповідання. Ми живемо в Сістлі, у стейті Вашингтон вже два роки. Ми є пластунами-самітниками. Належимо також до американського скавтіngu.

В нашому місті українців мало, і тому небагато людей знають щонебудь про Україну. В школі Тая і я мали про Україну реферати і показали зразки нашого мистецтва — писанки, вишивки і різьблені коробки. Дівчата з гуртка Таяй відбули в нашій хаті сходини. Мій тато оповідав їм про Україну і відповідав на питання дівчат. Я ніколи не думав, що американці можуть так цікавитися чужою країною. Несподіванкою для мене було, коли вчитель у школі запросив мене перед класом розповісти про наш край. Здоровлю щиро!

Відповідь Редакції: Дорогий Зеню! Ти і Твоя сестричка робите дуже важливу й корисну роботу для свого народу, інформуючи чужинців про наш край. Бажаємо Вам успіхів у Вашій праці, а інших дітей заохочуємо піти Вашими слідами.

Зеньо і Маргуся Левицькі з Монреало пишуть: Дорога „Веселко!“

Кожне Твоє число докидаємо нетерпеливо. Просимо друкувати більше таких казок, як „Лиходій-чародій“, щоб були „страшні“. Твої віршички ми вивчаємо напам'ять.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Біля передплатників „Веселки“, які залягають з передплатою, просимо негайно вирізняти свою заборгованість, інакше прийде стримати їм висилку журналу.

Поздорови від нас дорогого пана Ека і подякуй йому за прекрасні ілюстрації.

Будь здорова! З весною бажаємо Тобі багато щастя!

Відповідь Редакції:

Дорогі Діти!

Дякуємо за признання й привіт. Передамо Ваші поздоровлення і подяку панові Еко. Ще не раз будете мати нагоду втішатися його ілюстраціями.

Марійка Вітушипська, Бельгія: Дорога Марійко! Ти надіслала нам допис про табір СУМ'у в Бельгії, але забула написати, в якій місцевості цей табір відбувся. Налиши негайно. Може маєш світлинку з табору?

Вітай! Редакція „Веселки“

STATEMENT required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Acts of March 3, 1933 and July 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) showing the ownership, management and circulation of

VESELKA (THE RAINBOW), published monthly at Jersey City, New Jersey, for October 1, 1960.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business managers are:

Publisher: Ukrainian National Association, Inc., 81 Grand Street, Jersey City, N.J.

Editor: Volodymyr Barahura, 81 Grand Street, Jersey City, N.J.

Business Manager: Dmytro Halychyn, 81 Grand Street, Jersey City, N.J.

2. The owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount or stock. If owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given):

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, not a stock corporation.

Dmytro Halychyn, President, 81 Grand St., Jersey City.
Joseph Lesawyer, Vice-President, 81 Grand St., Jersey City.
Anna Herman, Vice-Presidentess, 81 Grand St., Jersey City.
Jaroslaw Padoch, Secretary, 81 Grand St., Jersey City.
Roman Slobodian, Treasurer, 81 Grand St., Jersey City.

3. The known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are (If there are none, so state): None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semi-weekly and tri-weekly publications): 3,200.

DMYTRO HALYCHYN

Sworn to and subscribed before me this 15th day of Sept, 1960
CHARLES H. KLEIN, Notary Public of New Jersey.

(Seal)

(My commission expires Jan. 20, 1963.)

Ілюстрація на обкладинці: М. Бутович — Жовтень, місяць „Веселки“



М. МАМОРСЬКИЙ

Ілюстрація М. ЛЕВИЦЬКОГО

ЧИТАЙМО РІДНІ КНИЖЕЧКИ

— „Подивіться, мамо, тату:
Осінь на полях —
Ніде вийти погуляти,
Вдома сумно, ах!”

— „Не журіться, любі діти,
Рада є на все,
Хоч надворі дощ, і вітер
Листячко несе.

Вам на радість у книгарні
Купим книжечок —
Там малюнки є прегарні:
Котик, їжачок...

Там козацькі є пригоди,
Лицарські бої,



Перемоги і походи
У чужі краї.

Там казки такі хороші,
Аж душа тремтить!
Не жалітимемо грошей,
Купим їх уміть!”

— „О, спасибі, мамо, тату, —
Кажуть діточки, —
Радо будемо читати
Рідні книжечки.

І „Веселку” кольорову
Нам передплатить!
Хто шанує рідну мову,
Того любить світ”.

К. ПЕРЕЛІСНА

Ілюстрація П. ХОЛОДНОГО

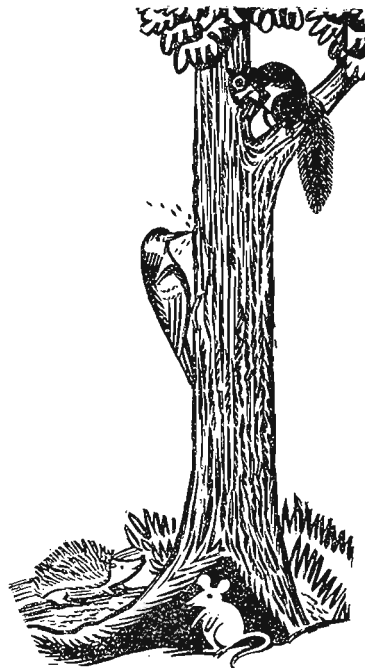
М Е Ш К А Н Ц І

Ходить дятель, стукотить:
„Час за мешкання платити!
В кого плата там яка, —
Дайте зерна чи жука!”

З-під коріння мишка — зирк!
Причалась — нічирк!
Шкода мишці й півзерна,
Бо голодна і вона.

А сусід її їжак,
Буркотить: „За що? Та як?
Тяжко, бачиш, і мені.
Заплачу я повесні.”

Білка з гілочки гука:
„Де візьму тобі жука?
Йди сюди та пошукай,
Глибше кору подовбай!”



ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ЗБІРКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ”



Блідне сонечко, і жовкне
Пишне листя на гілках,
Ліс німіє, тихне, мовкне,
Не щебече в ньому птах...

Осінь просить нас у гості —
Подаруймо їй наш спів!
А в заплату дасть нам Осінь
Повні кошики грибів.

Ганна ЧЕРІНЬ

Ілюстрація Е. КОЗАКА

Х Т О В Н О Г О С П И С А В ?

Три роки Андрійко дружив з Петрусем. А що обом було по дев'ять літ, то виходить, що вони третину життя прожили разом!

У школі їм було добре і весело, як двом золотим рибкам у затишному ставку, хоч плавали вони неоднаково. Андрійко без жадного зусилля тримався зверху — на самих „дуже добрих”. Часом, як недобре виспиться, і „добре” впіймас, а нижче від „добре” і не куштував. Петрусь же борсався руками і ногами — „достатні” й „недостатні” оцінки тягли його на дно, і Андрійко раз-у-раз мусів подавати йому руку, а часом і тягти за чуба.

Особливо гостро ставало на контрольних роботах. Учитель диктував повільно прості речення, але Петрусеві здавалось, що вчитель строчив з кулемета, вибираючи найтяжчі на світі слова. Слово по слові, Петрусь відставав і мусів через плече зазирати до Андрійкового зошита, щоб якось наздогнати. Андрійко тоді підсувався ближ-

че і зручніше повертав свого зошита в Петрусів бік.

— Обережно! Вчитель дивиться! — шепотів він, коли ставало небезпечно.

Учитель, здавалось, нічого не помічав, хоч нишком і посміхався.

Через пару днів учитель роздавав виправлені роботи.

— Іди сюди, Петрусь, — закликав він, — прочитай нам свою роботу. Петрусь, нестерпно червоніючи, прочитав: „Марійка любила нові вбрання. Вона купила свині рукавички”. Учні засміялись, і аж тоді Петрусь зрозумів, що він недодивився і неправильно списав з Андрійкового зошита. Мало бути: „Вона купила сині рукавички”.

— Ану, ще трохи прочитай, ти смішно пишеш, — сказав учитель і затулив рукою попередні слова, щоб Петрусь не відгадав змісту.

— „Дай дитинці рака, вона перестане плакати”, — прочитав Петрусь. Діти в сміх:

— Хай краще той рак тебе вщипне!

Знов Петрусь помилився і списав „рака” замість „р у к у”.

— Ну, хлопче, признавайся! — сказав учитель. — Скажеш правду — поставлю зауваження, з умовою, що виправишся. А будеш крутити — поставлю недостатньо.

Кожен знає, що зауваження краще, ніж недостатня нота, тому Петрусь вагався недовго:

— Я списав у Андрійка.

— Бачиш сам, яка з того користь. Не будеш більше?

— Не буду.

— Слово чести?

— Слово чести.

Леонид ПОЛТАВА

ОСІННІ ЛІТАЧКИ

Над глибокими морями,
Над широкими полями
І над хвилями ріки
Пролітають літачки.

Мчать з країни у країну
Літачки із павутини,
Без мотора, без мети —
У небачені світи!

І над нами, понад гаєм,
Літачок такий літає,
А веде той літачок
Не пілот, а павучок!

НЕ ВІДКЛАДАЙ!

— Я зроблю це в п о н е д і л о к! —
Сам собі сказав Тодось.
Але взятися до діла
Щось охоти не знайшлося.

— Хай зроблю це у в і в т о р о к. —
Але знов серед забав,
Повних сміху, співомовок,
День, немов у воду впав.

— С е р е д а — гарніша днина!
Це півтижня. Та — біда:
Не оглянувся ще хлопчина —
Вже й минула середа.

— Ну, напевно вже почну я
Цю роботу у ч е т в е р.
Але все, що не візьму я,
З рук летить. І що ж тепер?

— Може п'ятниця допоможе?
Мушу конче вже почать.
Проминає тиждень... Боже!
Треба хутко поспішати!

— Ні, найліпше — це с у б о т а!
Вільний день і вільний час.
Та субота — не робота!
Весь порив чогось погас...

— Ось прийшла й свята н е д і л я...
Чи робити?.. Буде гріх! —
І з того усього діла
В хлопця вийшов просто... сміх!

Що ж порадити хлопчині?
Наш Тодосику! Ти знай!
Все зроби, що можеш, нині,
А на завтра не лишай!

— Не бійся, — засміявся вчитель, — я добре знаю, хто в кого списував. Я колись і сам таким, як ти, був і всі ваші лисячі хитрощі знаю, як своїх п'ять пальців. А як же інакше можна було тебе змусити вивчити лекції!?

І от знову диктат. Учні старанно скриплять перами, дехто аж язика висунув. Петрусь хвилини із п'ять дивився тільки у свій зошит, а далі за звичкою став косити очима в зошит свого сусіда. Хлопчина цього разу таки трохи приготувався і почував себе ліпше, ніж попереднього разу, але все ще хитався. Найважчі слова він швиденько перевіряв з Андрійковим зошитом і дещо виправив. Все ніби виглядало гаразд.

Учитель приніс купу синіх зошитів і, нікого не викликаючи, на таблиці пояснив учням їх головні помилки. В Андрійка й Петруся було по дві помилки, і обом їм поставлено „добре”, але з червоним знаком запитання. Помилки були незначні і ті самі в обох роботах. Петрусь насторожився.

— Андрію, — звернувся раптом учитель, — от ти мене цього разу підвів. Хто б міг подумати, що мій найкращий учень буде списувати у сусіда? Що сталося? Аджеж Петрусь дав слово честі, що більше списувати не буде, а помилки у вас однаковісінькі. Тож виходить, що списав ти. Як же тобі не соромно?

Андрійко стояв увесь червоний і мовчав. Видати товарища він не смів, хоч і як йому було важко.

— Ну, що ж, сподіваюся, що й ти більше списувати не будеш. Хай це буде останній раз. Але для певности я вас з Петрусем на контрольні роботи буду садовити окремо.

Настав третій, вирішальний диктат.

Друзі і разом, і окремо готувались до нього, як ніколи. Особливо старався Петрусь. Аджеж за нього потерпів товариш, і треба було якось встановити своє порушене слово честі. Він аж надокучив мамі й татові, даючи їм зошит, щоб перевірили, та просячи їх, щоб щось подиктували.

В день іспиту хлопці почували себе певно. Сидячи в протилежних кінцях клясної кімнати, вони часом перекидались поглядом чи усмішкою. „Що посієш, те й пожнеш”, — каже мудре народне прислів'я. Отож і не дивно, що обидві роботи дістали високу оцінку. Але Петрусеві все ще щось муляло на серці, і, взявши для сміливости свого друга, підійшов він після лекції до вчителя.

— Пане вчителю, я признаюсь, що списував у Андрійка. Він у мене ніколи не списував, і мені шкода, що ви на нього подумали.



АСКОЛЬД І ДИР ТА КИЇВСЬКІ КНЯЗІВНИ

(Продовження)

Коли одного дня в'їхав на княже подвір'я лицар ставний і на чорному, як ворон, коні. Коня до конов'язу приг'яв, сам у світлицю увійшов, шапочку зняв, княгині до ніг уклонився.

— Здоров, лицарю! — каже княгиня. — Сідай та розкажуй, хто ти і з яких сторін і чи по волі прийшов, чи по неволі.

— Добрі молодці все по волі ходять, — відповідає лицар, — тож і я по власній волі прийшов. Я Деревлян, князь Землі Деревлянської, що то є на захід звідси. У нас ліси густі, дерева багато всякого — через те і прозивають нас деревлянами. А прийшов я, бо зачув, що в Землі Полянській є князівна Яромира, станом висока, личком рум'яна, очима ясна, розумом славна і до всякої роботи вдатна. То хочу її засватати. Віддасте за мене, чи ні?

— Рада б я, — каже княгиня, — твою, княженку, волю вволити, та не могу: посватана вже наша Яромира за княженка Аскольда, що то пішов перед шлюбом слави лицарської добувати у степах половецьких, у городах грецьких. Яромира на нього чекає.

— Коли ж бо, — Деревлян на те, — даремно буде князівна на Аскольда чекати. Я сам був із ним у поході й на власні очі бачив, як загинув Аскольд із рук половецьких у степах. То хай Яромира за мене йде.

Яромира, зачувши це, та в плач, мати її потішає, а малий Лешко княгиню за одержу — смик!

— Іди геть, Лешку! — княгиня на нього. — Не до тебе тут тепер... — а до Яромири: — Що ж, дочко, зробиш! Пропав Аскольд — то пропав, а заміж тобі все одно треба. Йди за Деревляна. Він гарний, молодий, а земля деревлянська багата. Будеш княгинею. Йди!

Ще Яромира не надумалася, а Лешко знову княгиню за спідницю — смик!

— Іди геть, Лешку! — розсердилася княгиня так, що аж за вухо вщипнула карлика. — Лізеш, коли тебе не просять!

Образився Лешко, під піч до домовика чкурнув і вже не обзивався.

А Яромира подумала, подумала — і згодилася. Деревлян зрадів, зараз князівну поперед себе на коня — і помчав, аж закурилося за ними. Не



вспіла дівчина як слід ні з матір'ю, ні з сестрою попрощатися.

— Княгиня стала на ганку, дивиться вслід за донькою й зідхає:

— Шкода, бо шкода, але, слава Богу, буде дитина не за якимсь прибудюю, а таки за сусідським князем!

Тут де не взявся Лешко й собі дивиться за вершником.

— Авжеж, — каже, — буде князівна за князем, але ви не знаєте, за яким.

— Як то за яким? За Деревлянином, що є князем у Землі Деревлянській. Там багато лісу й дерева, тому він і прозивається Деревлянином.

— Ой, то правда, що там багато лісу, — питає Лешко, — а тому він по-справжньому називається не Деревлянином, а попросту Лісовиком.

— Та що це ти?! — злякалася княгиня. — Звідки знаєш?

А Лешко:

— Знаю, бо знаю! Князівна впала в око Лісовикові ще тоді, як по ягоди ходила. А він тепер у молодця обернувся і за деревлянського князя себе подав. Дивіться но, як услід за ним дерева гнуться!..

Подивилася княгиня — і справді: ні вітру, ні тучі, а там, кудюю поскакав вершник, найгрубші дерева так гнуться, так гнуться, що аж верхів'ям до землі торкаються.

От сплалака сердешна мати, заголосила, та що зробиш — пропало!

Сидить уже Любомира сама біля віконця, білий льон на срібному веретенці пряде, на Дніпро-ріку споглядає, сестричку згадує, судженого виглядає. А його як нема, так нема.

Аж ось пливе Дніпром угору корабель невиданий, незнаний: сам увесь срібний, щогли золоті, шовкові, а пливе так скоро, що його конем не перебіжиш, птицею не перелетиш. І то — проти води!

Зрівнявся корабель з княжими палатами, кітвичку кинув, східні спустив, і зійшов ними на берег лицар молодий та ясний. Увійшов просто до світлиці, шалочку зняв, старій княгині до ніг уклонився.

— Здоров, лицарю! — привітала княгиня. — Сідай, та розкажуй, хто ти і з яких сторін, і чи по волі прийшов, чи по неволі.

— Добрі молодці все по своїй волі ходять, — відповідає лицар. — Я є Дрегович, князь Землі Дреговецької, що то на північ звідси над рікою Прип'яттю. У нас озер багато, очерети густі, в озерах — риба всяка, в очеретах птаства повно, нас дреговичами. А повертаюся з Табарістану, а до осель ніхто не доступить, бо заховані вони за болотами-дряговинням. Тому й прозивають царства хозарського, де воював разом із княжи-



чем Диром. Тільки ж не пощастило Дирові: наскочили на нього хозари, шаблями порубали, списами покололи. Вмираючи, закликав мене Дир і каже: „Побратиме вірний, князю дреговецький, не ходи більше по землі табарістанській, а напинай вітрила і їдь у край полянський, у столицю Київ. Є там у хоромах княжна Любомира — станом висока, личком рум'яна, очима ясна, голосом дзвінка, розумом бистра і до всякої роботи вдатна. Отож, іди, мій побратиме вірний, Любомиру привітай, матері-княгині до ніг уклонися і скажи їм, щоб мене не чекали, бо поліг я у землі хозарській. Князівну ж Любомиру, — найкращу над князівнами, собі за дружину візьми, щоб не дісталася вона нікому іншому, лише моєму побратимові вірному”. Отож я і приїхав. Віддасте мені Любомиру по волі, чи ні?

Почувши таку сумну новину, заплакали мати з донькою і не знають, що тут чинити, що казати. А карлик Лешко потихеньку підкрався та княгиню за сукню — смик!

— Іди геть, Лешку! — княгиня до нього. — Тут горе таке — не до тебе...

А тоді до Любомири:

— Що ж, доню, така, видно, твоя доля. Не судилося тобі бути за Диром, то будеш за Дреговичем. Дреговецька земля також багата: по ріках бобри та видри живуть — хутра в них дорогі, а очерету на хати — скільки завгодно. Іди, доню, за Дреговича — будеш княгинєю.

(Продовження на стор. 10-ій)

ПЕРЕПОЛОХ

На зеленім килимочку
 Ціла купочка грибочків:
 Посередині Лисички,
 Побіч з ними Печерички
 Хусточками зап'ялися
 І за рученьки взялися.
 Біля них Сморчок-дідок
 Похилився на ціпок,
 Нашоротив довгі вуха,
 Що говорять, пильно слуха.
 Маслячата ж, мов котята,
 Причепились коло тата,
 Із-під листя виглядають,
 Що говорять, підслухають.
 І Рижки із-під моху
 Прислухаються потроху.
 А Опеньки балакучі
 Розмовляють невгавучі
 На пеньочку від дубка
 Про царя Боровика:
 „Отаке-то сталося лихо!
 Підійшла бабуся стиха
 Й з головою капелюха
 Одрвала аж по вуха...”
 Масляк мовив: „То не диво!
 Ще минулося щасливо.
 Кожен з нас аж потерпас,
 Як ту бабу зустрічас.
 Ходить з кошиком потвора...
 Ось послухайте: ще вчора
 Тут в бору вона блукала,
 Масляків усе шукала...”
 Тут Сорока: „Де? де? де?
 Знов до лісу баба йде!”
 Масляк зразу: „Світку мій!”
 Та у листя шурх мерщій.
 Рижки жовті дивні „Ох!”
 Й заховалися у мох.
 Печерички ж і Лисички
 Геть побігли аж до річки.
 А Опеньки — гай-гай-гай!
 Провалились... Не шукай!



І Л Ю С Т Р О В А Н А А Б Е Т К А

(Кінець)



— у письмі у нашім, знайте,
Є ще зм'якшувальний знак,
В слові „кінь” його шукайте —
Хто віднайде, той козак!

Г. ЧОРНОВИЦЬКА

Ілюстрація П. ХОЛОДНОГО

З М І Н Л И В А П О Г О Д А

У садочку погуляти
мій ведмедик захотів.
Почала його вдягати,
черевиченьки взувати,
вже збирались вийти з хати —
раптом дощ застукотів
по шибках...
— Жах!

Ні, не хочу йти гуляти,
дайте книжку почитати.
Скиньте плащик, рукавички,
швидше скиньте й черевички!
Сів за книжку. Та дарма!
— А дощу уже й нема!
Подивіться у віконце:
вже надворі сяє сонце.

І в садочку погуляти
знов ведмедик захотів.
Почала його вдягати,
черевиченьки взувати,
вже збирались вийти з хати —



раптом дощ застукотів
по шибках.
— Жах!

Ні, не хочу йти гуляти...
(І так цілий день).

Аскольд і Дир та київські князівни

(Продовження зі стор. 7-ої)

Княгиня отак промовляє, а Лешко під лавою сидить і все княгиню за сукню — смик та й смик! Прогнівилася вельми княгиня на карлика, на-сварила ще й за вухо вщипнула, щоб не докучав. А Лешко тоді образився і під піч до домовика втік. Мовляв: не хочете мене слухати — робіть, як знаєте!

А Любомира вже й згодилася, вже й руку Дреговичеві подала. Дрегович дуже зрадив, зараз таки Любомиру на руки взяв і на корабель по-ніс. Не вспіла, небога, і з матір'ю попрощатися. Поки княгиня на ганок вийшла — корабель уже й поплив угору проти води, та так скоро, що й конем не перебіжиш, птицею не перелетиш.

Стала княгиня на ганку, білою хусточкою вслід за кораблем махає і сама до себе говорить: — Шкода бо, шкода, але, слава Богу, буде дитина не за якимсь приблудою, а таки за тутешнім князем.

А Лешко вже коло княгині крутиться і підпо-відає:

— Еге ж, буде за тим князем, що у воді сидить...

— Та що ти? — злякалася княгиня. — Чому в воді?

— Та бо то ніякий князь, а Водяник, — від-повідає Лешко. — Хотів я сказати вам, та ви не послухали, ще й вуха мені нам'яли, а я бачив, як у того молодця увесь час вода з лівої поли ка-пала. Йому князівна в око впала ще тоді, коли сорочки на ріці прала, от він і обернувся в князя дреговецького. Тепер подивіться на лаву, де він сидів...

Подивилася княгиня на лаву — справді, лава

мокра, а під лавою калюжа стоїть. Заплакала тоді сердешна мати, заголосила, хотіла була слуг навздогінці за кораблем посилати, коли ж ко-рабля вже й не видно. Що робити? Пропало...

А Лісовик доти лицарем був і на коні їхав, доки люди могли його бачити. Як же в'їхав у ліс, ураз перекинувся знов у велетня з головою, мов копиця сіна, з рогами, з цалиними ногами і з бо-родою, що аж по землі волочилася. І кінь під ним на дикого оленя обернувся.

Як побачила це Яромира, то злякалася дуже й почала на поміч кликати. А Лісовик засміявся та й каже:

— Не клич, не гукай, князівно, бо тут моє царство, і ніхто в лісі зі мною до боротьби не стане.

Заплакала тоді бідна дівчина рясними сльо-зами.

— Доленько ж моя нещаслива!.. — пригово-рює. — Мала ж я бути за княженком, а дісталася Лісовикові страшному!..

— Не плач, дівчино, не нарікай! — Лісовик їй. — На те я є страшним, щоб мене люди боялися, щоб мене звірі слухали і щоб усяка рослина мені поклонялася. Але для тебе я можу обернутися яким завгодно молодцем.

— Не хочу я, — каже Яромира, — бачити тебе ніяким молодцем, бо це буде сама облуда! Пусти мене додому!..

— Ні, — відповідає Лісовик, — не пущу! Не на те я по тебе в далеку дорогу вибрався, не на те викрав, щоб тепер пустити. Завезу тебе у свій замок, будеш звірів лісових доглядати, птахів го-дувати, мене, старого, піснями розважати. А за це будеш у шовках-оксамитах походжати, доро-гими намистами побрязкувати, бо царство моє не-міряне, багатства нелічені.

(Продовження буде)



М І Й Б А Т Ь К О

Редакція „ВЕСЕЛК И” отримала шкільний журнал „ВЕСНІ ВІСІА”, що його видають діти курсів українознавства ім. Гетьмана Івана Мазени при Українському Національному Об'єд-нанні в Торонто (Канада). Передруковуємо з цьо-го журналу розповідь учня другого року кур-сів Андрія РОГОВСЬКОГО п. п. „Мій Б а т ь к о”.

Кажуть, що щасливі ті діти, які мають рідно-го батька і матір. Це правда, але не всі нерідні батьки мусять бути поганими.

Я не пам'ятаю рідного батька, але другий батько для мене — як рідний. Ще змалку пам'я-таю, як він трудився для нас, для родини. Бу-ли тяжкі часи на скитальщині — голод і холод заглядали в хату, а батько робив все, що міг, щоб нам було добре. Яка б не була праця, не раз і дуже тяжка, він не вагався її прийняти. У хвилинах відпочинку не раз дивлюся на його

спрацьовані руки, на яких виразно видно тяжку працю. Згрубілі жили, тверді м'язи.

Подивляю силу волі, замилювання і любов, з якими батько ставиться до праці. Обов'язок у ньо-го на першому місці. Все наказує мені вчитися, працювати. — „Учися, сину, бо життя тяжке і тверде, а побореш усі труднощі тільки працею. Може ти будеш щасливіший і так тяжко, як я, працювати не будеш, тільки пам'ятай, що жадна праця не ганьбить чоловіка, а ушляхетнює”.

Не любить батько сам дармувати, тому й не любить лінєвих. Я ніколи не бачив, щоб він без-дільним сидів навіть після праці, все переглядає якісь технічні книжки, щось записує, креслить.

Часто допомагає мені в науці. Трудиться від ранку до ночі, не щадить своїх сил, щоб обле-гшити нам життя і дати змогу вчитися...

ПРИГОДИ ВОВКА НЕСИТОГО

Ілюстрація В. Цимбала

11. ЯК ВОВЧИК РИВАЛКОЮ СТАВ

Якось узимку біжить Вовчик полем, аж бачить Лисичка під копицею рибку їсть. Велика купа риби перед нею, що й заховати її не встигла.

— Здорова була, Лисичко-сестричко! — вітається Вовчик.

— Здоров, Вовчику-братчику!

— А що це ти робиш, Лисичко-сестричко?

— Рибку їм.

— Дай же й мені!

— Піди й налови!

— Та як же я наловлю, коли не вмю?

— Ну, як знаєш, а я не дам ні кісточки.

— Та хоч навчи, як наловити.

— Піди до ополонки, встроми хвіст, та й приказуй: ловися, рибко, велика й маленька! То вона й наловиться.

— Ну, спасибі за науку!



Прибіг Вовк до ополонки, встромив хвіст.

— Ловись, — каже, — рибко, велика та велика!

А лисичка з очерету:

— Мерзни, мерзни, мерзни, вовчий хвосте! Мерзни, мерзни, вовчий хвосте!

А мороз такий, що аж шкварить.

Поти ловив Вовчик рибу, поки хвіст прикипів в ополонці. Тоді Лисичка в село:

— Ідіть, люди, вовка бити!

Люди як вискочать — із кочергами, з рогаками, з сокирами.

Полатали Вовчикові боки, — що ледве насили втік.

Розсердився Вовчик на Лисичку:

— Пожди ж, — каже, — я тобі це пригадаю!
(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Яка головонька, така й розмовонька.

Не бажай синові багатства, а бажай розуму.

Гарно того вчити, хто хоче все знати.

За одного вченого дають десять невчених.

ЩО ЧИТАТИ?

Маленькі наші братчики й сестрички дістали новий дарунок-книжечку, яка називається „З а б а в к и М а р т у с і”. Книжечку написала Леся Х р а п л и в а, а картинки в двох кольорах нарисувала Ніна М у д р и к-М р и ц. Надрукована вона такими великими буквами, що її легко читати якраз тим дітям, що починають вивчати абетку.

Про що ж розказується в цій книжці? Оце дівчинка Мартуся пішла в парк гуляти, а іграшки засумували за нею — і ляля, і сміхун, і коник, і качка-квачка, і м'яч-скакун, і ведмедик Бурмило. Тільки літачок не засумував, а кризь відчинене віконце злинув ген понад хмарини.. Тоді й ведмедик сів у авто за шофера, а з ним сіла ляля, сміхун осідлав коника і... почалися пригоди. Попросіть маму й тата, щоб придбали вам цю книжечку і з вами її прочитали. А хто азбуку вже знає — сам всю книжку прочитає.

Друга книжка, яка недавно появилася — це оповідання про юного розвідника українських повстанців Михайлика. Книжка так і називається „М и х а й л и к”, а написала її письменниця, яка боролася в Україні проти московських большевиків і загинула геройською смертю в Карпатах у 1949 році. Її приbrane прізвище — М. Д м и т р е н к о.

„М и х а й л и к” це книжка для старших дітей і для дорослих. Її гарно ілюстрував мистець В. З а л у ц ь к и й, а обгортку для неї намалював мистець М. Л е в и ц ь к и й. У книжці є портрет письменниці. Книжка дуже цікава — розказує про відважного хлопця і його пригоди серед українських вояків-повстанців. Книжку цю читають уже в українських школах, в пластових і сумівських гуртках. Ціна 1 дол. Можна замовляти в книгарні „Свободи”. Пишіть на таку адресу: „Svoboda” Bookstore, 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J., U.S.A.

На іншому місці „В е с е л к и”, у рубриці „З дитячого життя”, ви побачили світлітку й прочитали допис, як то гарно наші діти в Болтоні (Англія) вшанували пам'ять Тараса Шевченка, відігравши на його честь п'єсу Романа З а в а д о в и ч а „К о б з а р е в а г о с т и н а”. Ця п'єска була надрукована у „В е с е л ц і” (ч. 1, вересень 1954 — ч. 2, лютий 1955), а потім вийшла окремою книжечкою в „Бібліотеці Веселки”. Кольорову обкладинку виконав мистець П. Х о л о д н и й, а ноти до пісні „Гей, на Січі” склав композитор О. З а л е с ь к и й.

Тому що наступний, 1961-ий рік буде ювілейним роком Т. Шевченка, заохочуємо наших читачів придбати собі цю книжечку й підготувати виставку п'єски, щоб так вшанувати пам'ять нашого Генія.

Книжечку можна замовляти в книгарні „Свободи”.

ПОЧИСТИЛИ

Т а т о : Мій годинник чомусь перестав йти. Треба буде дати його почистити.

І в а с ь : Не треба, татусю! Ми з Лесею вимили його з милом у відрі і почистили зубною щіточкою.

МІЙ РІД ІЗ СЛАВНОЇ ЗАРВАНИЦІ



Чудотворна ікона Божої Матері

Колись у селі була дерев'яна церква, але напали турки і спалили село, церкву й монастир. В 1754 р. люди побудували муровану церкву з руйн замку в сусіднім селі Полісюки. З тієї церкви большевики зробили тепер колгоспний магазин,



Церква у Зарваниці, яку совети перемінли у шпихлір

а де був монастир Отців Студитів, там тепер колгосп.

Під час обох великих воєн над Стрипою відбувалися воєнні дії, і село було спалене. В першу світову війну Зарваниця і сусідні села — Завалів, Мозолівка, Гайворонка, Бурканів, Семиківці й інші — бачили подвиги наших Українських Січових Стрільців, які боронили рідний край проти ворогів. Батько бачив їхні окопи і могили.

Хоч я ніколи України не бачив, але люблю її так само, як Америку. Належу до Пласту, ходжу до української парохіяльної школи, щоб знати все про край моїх батьків — Україну.



Чудотворна ікона Ісуса Христа



Каплля у Зарваниці, яку большевики зірвали динамітом



Село Зарваниця

Загальний вигляд

Від Р е д а к ц і ї: До Юрчикової гарної розповіді про Зарваницю додамо вістку, що недавно прийшла сюди з України. Московсько-більшевицька комісія, і вона теж побачила святий образ, відбитий у воді. Після цього чудотворний образ привезено знов до Зарваниці і поставлено в церкві, але богомольці не мали до нього доступу, бо в церкві приміщувався колгоспний склад. Люди молилися біля джерела і поруч нього у невеликій каплиці. Тоді вороги не завагалися підняти безбожну руку на релігійну святість українського народу: в липні 1960 р. вночі вони тихцем, по-зłodійськи, підклали під каплицю динаміт і висадили її в повітря.

чудо, і прочани ще більшими громадами стали приходити молитися до Зарваниці. Приїхала большевицька комісія, і вона теж побачила святий образ, відбитий у воді. Після цього чудотворний образ привезено знов до Зарваниці і поставлено в церкві, але богомольці не мали до нього доступу, бо в церкві приміщувався колгоспний склад. Люди молилися біля джерела і поруч нього у невеликій каплиці. Тоді вороги не завагалися підняти безбожну руку на релігійну святість українського народу: в липні 1960 р. вночі вони тихцем, по-зłodійськи, підклали під каплицю динаміт і висадили її в повітря.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ШПАЧОК

Ілюстрація М. Бутовича

Неспіває у садочку
Солоденький виноград.
Прилетів шпачок поглянуть,
Чи в порядку нині сад.

Подивився по травиці,
Щось подзьобав — відлетів,
По дорозі з винограду
Спілу ягідку вхопив.

Сів на стежечці, куштує —
Дуже смачний виноград!
Він сказати всім готовий,
Що в порядку нині сад.

Непорядок лиш у тому,
Що із хати вийшов кіт...
Шкода! Шкода! Доведеться
Відлетіти до воріт.



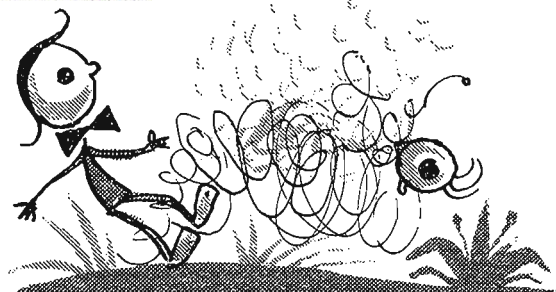
ЧАП = ЧАЛАЛАЛ



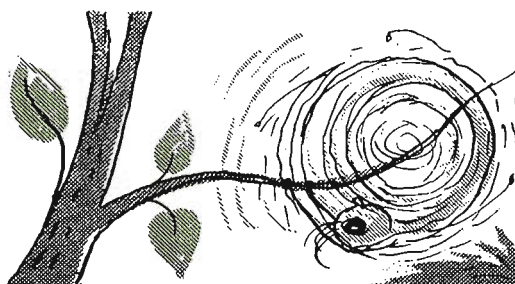
Невеличке Шиловило
Гаєм тут і там ходило.



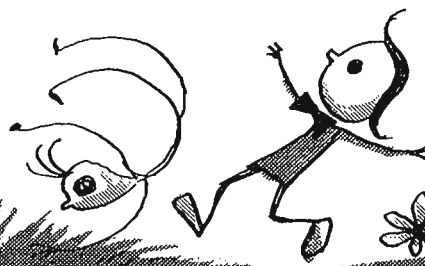
Як лиш почало крутитись,
Не могло уже спинитись.



То вертілось попід ноги,
То качалось край дороги.



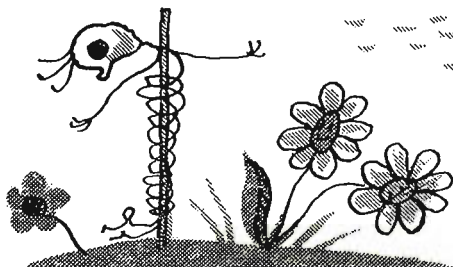
То чіпалося гілляк
І крутилось, як вітряк.



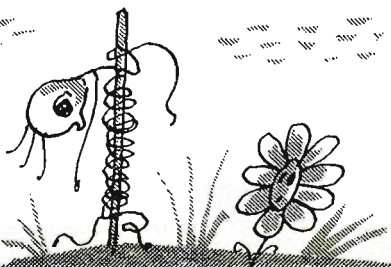
То сідало, то вставало,
Мало з дуба раз не впало.



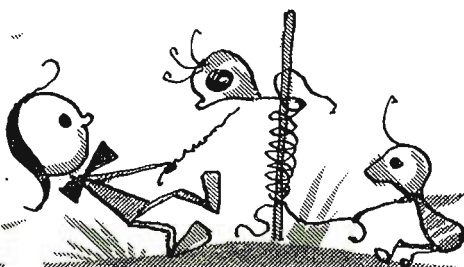
Як товклося, квітки ломило
Це нечемне Шиловило.



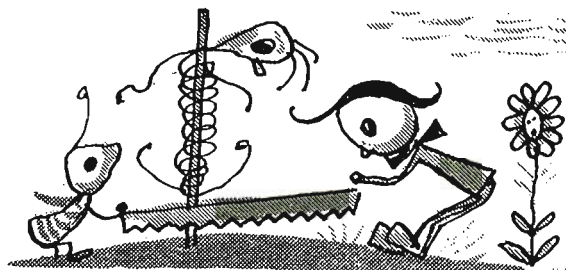
Закрутилось раз на тичку,
Наробило гвалту-крику.



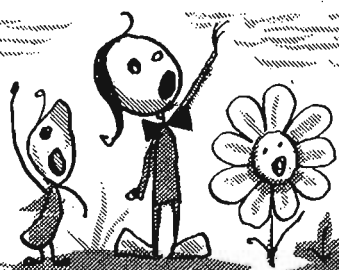
Відкрутитись не могло,
І ніщо не допомогло.



Пробували різні штуки,
Простували ноги й руки.



Радили і міркували —
Тичку при землі обтяли.



І сказали: „Шиловило
Досить шкоди наробило!



Хай же з тичкою так ходить,
Це нікому не зашкодить.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ДИТЯЧА ОСЕЛЯ НАД ОЗЕРОМ ІРІ

Юрко Назаренко з Дітройту прислав нам такий допис:

Наша церква св. Покрови зорганізувала нам, дітям парафіяльної школи, відпочинкову оселю у гарному будинку над озером Ірі. Уранці ми робили вправи. Після сніданку мали годину навчання. Пізніше йшли бавитися.



Грали в м'яча, теніс та інші гри. Після вечері мали також різні розваги. Я дуже радо слухав різні оповідання, які читали нам наші вчительки. В гурті я навчився краще говорити українською мовою. Наш пан-отець відвідував нас, а пані Лісківська дбала, щоб нам було добре. Ми всі дуже задоволені оселею. Шкода, що до другого літа треба так довго чекати. Посилаю світлинку нашої групи оселян.

„КОБЗАРЕВА ГОСТИНА” В АНГЛІЇ



У Болтоні, Англія, дитячий театральний гурток з членів Юного СУМ-у та учнів Школи Українознавства на концерті в честь Тараса Шевченка відіграв п'єсу Р. Заводовича „Кобзарева гостина”. На знімку бачимо юних акторів, а з ними їх опікуна й організатора п. Григора Боллобаша, що виконував роллю Т. Шевченка.

С М І Й М О С Ь !

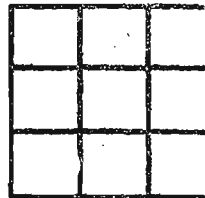
РАХУНКИ ДО ДВАДЦЯТЬ

— Мамо, я піду сьогодні до школи босий.
— Чому, синочку?
— Бо сьогодні будемо рахувати в школі до двадцяти, а на руках є лишень десять пальців, — каже Павлик, який тільки що почав ходити до школи.

РОЗГАДАЙМО!

1. АРИТМЕТИЧНІ МАГІЧНІ КВАДРАТИ

Отут числа: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18. Коли ви добрі рахівники, уложіть ці числа в магічних квадратах так, щоб давали в сумі в усіх напрямках число 30.



А ось числа: 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20. Уложіть і ці числа в магічному квадраті так, щоб давали в усіх напрямках суму 36.

Для очоких ще такі числа: 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19. Спробуйте і ці числа розмістити в магічному квадраті так, щоб у всіх напрямках давали число 33.

2. ШО ЦЕ?

- Скільки криниця, чорна водиця, сталевий кошик там пити ходить.
- Голубочка біла, Які вісті знала, В хату прилетіла, Всім нам розказала.
- Братиків с разом сім, дуже добре знані всім. Шість з них праці мають досить, сьомий — відпочинок всім приносить.
- Не ходять, хоч має чотири ноги, не коле, хоч має чотири роги.
- Від хмар до землі сягає, а в траві зникає.
- І великі і малі Не бояться ані трішки. Мають брилики й брилі, Ліс улюблений їх край, І дощу ці однолітки А як зветься — відгадай.

КУТОК РОЗВАГ

ГРА З ПИСАННЯМ СЛІВ

Прийшла осінь — дні стали коротші, вечори довгі — пора на кімнатні гри-забави. Ось одна така гра з писанням слів, які мають по п'ять букв, з них третю букву „Н”. Наприклад:

паНна	ваНна	саНни
ГаНна	маНна	коНик

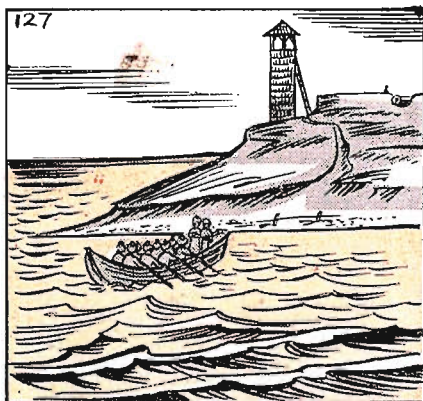
Придумайте якесь інше слово з п'ятьох букв і спробуйте скласти такий стовпчик слів із однаковою третьою буквою. Хто за п'ять хвилин напише найбільший стовпчик — той виграє. Можна також взяти слово з трьох букв чи й сімох, але це вже буде нелегко написати такий стовпчик слів. Можна вписати й такий ряд слів, в якому буде чотири букви, а в них друга і четверта — однакові (наприклад, хата, каса і т. д.).

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА

UKRAINIAN TALE ВОНДАН, КОЗАК-СОРЦЕРЕР

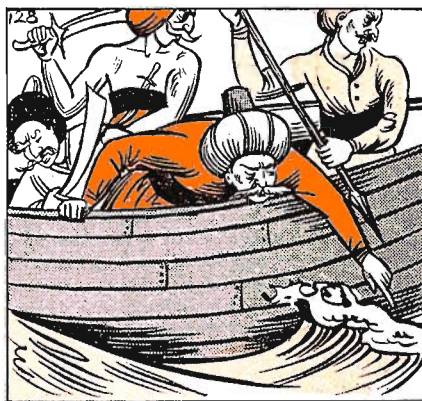
РОЗДІЛ ІХ: СИЛА ХАРАКТЕРНИКА

CHAPTER IX: THE POWER OF THE SORCERER



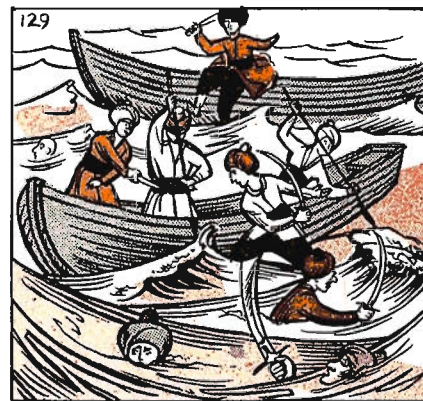
На допомогу борцям поспішило з острова ще з десяток воляків...

To help the fighters another handful of soldiers rushed from the island.



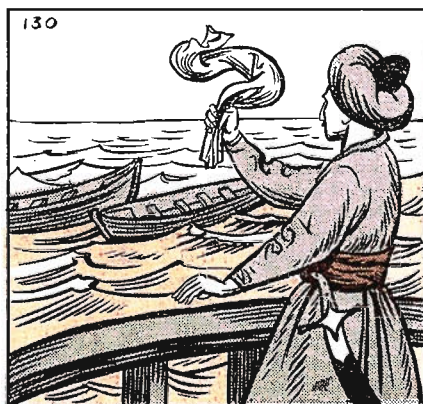
...але й вони побачили навколо судна постаті „ворогів”.

...but they too saw the “enemy” all around the cutter.



— В наступ! — крикнув старшина, і турки позискакували з обох байдаків у воду.

“Charge!” — the officer ordered, and the Turks jumped from the two boats into the sea.



Махнув Богдан-характерник хустиною і вітер погнав порожні байдаки на корабель без щогли.

Bohdan the Sorcerer waved his magic kerchief, and the wind carried the empty vessels in the direction of the ship without the mast.



— У лимані корабель нам не потрібний, а байдаки придатуться. Приймайте байдаки, браття! — наказав Богдан.

“In the estuary we have no need for a ship, but the cutters will be useful. Take the boats, brothers!” — Bohdan ordered.



І за хвилину вітер помчав байдаки просто в Дніпровий лиман.

In a few moments the wind sent the longboats directly into the Dniπρο estuary.

(Продовження буде)

(To be continued)